

Locuinti'a Redactorului

si

Cancelari'a Redactiunii

e in

Strat'a tragatorului [Ló-
vésztoza], Nr 5.

Serisorile nefrancate nu se voru
primi decatu numai de la corespon-
dintii regulari ai „Federatiunii.”
Articlii tramisi si nepublicati se
voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalul politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Pretulu de Prenumeratiune

Pre trei lune . . . 3 fl. v.
Pre siese lune . . . 6 „ „
Pre anulu intregu . 12 „ „

Pentru Roman'i'a :

prea. intregu 30 Fr. = 30 Lei n
„ 6 lune 16 „ = 16 „ „
„ 3 - 8 „ = 8 „ „

Pentru insertiuni :

10 cr. de linia, si 30 cr. taos'a tim-
brale pentru fisioe-care publica-
tiune separatu. In loculu deschis
20 cr. de linia.

Unu esemplariu costa 10 cr.

*Din caus'a serbatorii catoliciloru, nume-
rulu prossimu alu diuariului nostru va aparé numai
dominec'a venitoria.*

Pest'a, 25. apr.
7. maiu 1872.

* Pre cum anunciasemu in unulu d'in nrii trecuti ai diuariului nostru, Majestatea Sa imperatoarele plecà sambet'a trecuta inainte de media-di d'in Bud'a, spre a se convinge in persona despre suferintiele poporului d'in tienuturile Ungariei inferioare, respectivu ale Banatului, cercetate de calamitatile tempului.

Dupa scirile d'in Vien'a Reichsrath-ulu Cislaitaniei se intrunesc astadi de nou, dar, pre cum se aude, elu va avé vietia scurta, cà ci in diumetatea a dou'a a lunei lui iuniu se va si inchiaia.

Conflictulu escatu intre Serbi'a si Turci'a in privint'a locurilor confinariu, Zvorniculu si Sacarulu, pare a fi aplanatu definitivu, cà ci truppele turcesci destinate a fi dislocate la confinele Serbiei, au primitu ordinulu a remané in garnisoneloru, ba chiaru si garnison'a intarita de la Svornicu s'a redusu la starea ei normale de mai inainte. Pre cum ne-amu fostu pronunsiatu si cu alta ocaziune, cestiunea Svornicului si a Sacarului formalmente nu pote formá neci una cestiune, cà ci ea s'a resoltu inca inainte de 30 ani, si evacuandu turcii in tempulu mai recinte fortaretiel Belgradu, Sabatu si Semendri'a, predandu le guvernului princiaru serbescu, atunci, d'in ne-bagare de sema guvernulu serbescu a intrebasu a reclamá si aceste locuri de certa. Se pote, cà acést'a a fostu intentiunea precalculata a principelui Mihailu, pentru cà mai tarziu se aiba éra caus'a d'a incepe certa cu turcii. Acum, dupa-ce tenerulu principe va primi in scurtu (10. augustu) guvernarea si estu-modu se va pune capetu regintiei, regentii Blaznavatz si Ristic voiescu a resolve si cestiunea acést'a, pentru cà numai ei singuri se si o pota insfrá intre meritele facute pentru patria, cà ci, marturisindu sinceru, in periodulu cestoru trei ani acesti barbati de statu au facutu multu pentru Serbi'a, si au introdusu multe reforme salutare. Spre a obtiné merite si in politica esterna, regentii d'in cestiune esoperara, cà turcii se retraseru cu totulu d'in Serbi'a, si acést'a a crescutu cu unu milu patratu.

Despre revolutiunea d'in Ispani'a avemu sciri fort: pucine, si câte le avemu constata preste totu, cà Serrano innainteza totu mai tare contra carlistiloru, ba una depesia d'in Baionne comunica chiaru si scirea, de altmintrea pana acum'a neconstatata, cà Don Carlos, sufletulu si urdtoriulu revolutiunii, ar' fi cadutu in manile truppeloru guvernamentale. — Nu putiena sensatiune cauzeza una scena petrecuta in tempulu d'in urma in palatulu regescu d'in Madridu. Deputatulu radicalu Damato lasa a se introduce, prin fostulu ministru Beranger, la regele, carui-a i tienú discursu fulminante despre reutatea ministeriului seu. Elu incepu mai antaiu a-si esprime convictiunea, cà regele nu cunosce starea lucrurilor in tota gravitatea ei. Cà unulu ce face parte d'intre deputatii cari au contribuitu multu spre restabiirea constitutiunii si intemeierea dinastiei de astadi, oratorele are dreptulu d'a spune adevèrulu, si spera, cà regele va privi in cuvintele sale reflexiunea fapteloru, si nu imaginàrile unui politicu cu patima. Situatiunea tieriei atatu e de rea, in càtu, daca va merge totu asié regele, pre langa tote resolutiunile sale marinimose, se va poté vedé necessitat'u a-si parasí postulu, care l'a obtienutu prin vointi'a natiunii. Ministrii nu se in tereseza de institutiunile de statu esistente legalmente; si, considerandu violintiele, arbitrarietatile si violàrile de legi de totu felulu, cari si-le permite guvernulu, n menea n'are ce se mirá, daca multi ispanioli se credu indreptatiti a prinde armele, si asié regele trebuie se proceda cu blandetie contra acelu-a, cari, esacerbati de asemene ilegalitati, s'au lasatu a fi sedusi la nerespectarea

legiloru. Vorbitoriulu adause apoi, cà cortesii nu represinta adevèrat'a opiniune a tieriei, si partit'a radicala nu va contribui neci càtu e mai putienu, cà prin presint'a sa se li intregesca autoritatea ce li lipsesce, si acést'a pana atunci, pana candu cortesii nu voru sprigiai, dupa potintia, institutiunile de statu create prin revolutiunea d'in septemvre. Elementele, cari de presinte incungiu guvernulu, sunt unu periclu pentru institutiunile tieriei si pentru dinastia in sa-si. Cu acést'a ocaziune Damato amintí si despre assassinarea generalului Primu, si in fine dechiará, cà la casu daca regele va considerá de esagerate aceste afirmatiuni, elu e gat'a a le repetá in presint'a ministriului-presiedinte (Sagasta), in a carui fidelitate càtra constitutiune eratorele nu are neci una incredere. Regele tratá forte amicabilu cu deputatulu oratoru, care i spuse sinceru opiniunea sa, si, dupa marturisirea diuariului „Imparcial,” la despartire i-a manifestatu deosebite semne de buna-vointia. — Diuariulu „Epoca” observa cu privire la acést'a conversatiune importanta, cà acúsàrile deputatului Damato apesa in cumpena cu atatu mai tare, cu càtu la ele a participatu si unu ex-ministru radicalu, Beranger. Precum se scie, Salvadoru Damato a sustienutu relatiuni forte intime cu generalulu Primu, si asié la totu casulu elu e sinceru in nesuint'a sa d'a scuti de distrugere opera inceputa de amiculu seu assassinatu.

Pre candu Germanii incepu d'in nou a discute originea nostra, cu scopu d'a ne face se descindemu d'intr'o ramura a gintei germane; pre candu nemtiulu Róler ne face se fimu unu feliu de Sasi, venit'i in tieriele de la Carpati si Dunare in horde nomade; pre candu, in fine, cei politicesce interessati d'a ne presentá de origine germana, slava, etc, se silescu a induce in erore opiniunea europena prin felurite absurditati ridicule: Itali'a ne rechiana la anim'a ei si ni recunosce loculu ce suntemu meniti a ocupá in concertulu stateloru latine d'in Europ'a.

Diariile italiene, cari pana acel neci cà pomanián despre noi, cà ci nu sciau cà esistemu, incepu a demontara in presint'a Romaniloru cà natiune, si rolulu ce li e rezervatu in presint'a ardintei cestiuni a Oriintelului. — Publicam u cu viua bucuria articulu de mai la valle „Notitie despre Roman'i'a”, aparutu in „Journal de Rome”, de la 15. aprilie, d'in pen'a celebrului patriotu italianu J. Ricciardi, d'in care ficine se va convinge despre studiile ce se facu in Itali'a a sup'ra Romaniloru in genere, si in specie a sup'ra Romaniei.

Note despre Roman'i'a.

Italianii paru a nu se indouí, cà in Oriente existe unu poporu d'aprope unu-spre-diece milioane, care apartiene rasei loro si ale carui aspiratiuni sunt totu cele ce i-au condusu, atatu de minunatu, numai in càti-va ani, la unitatea-li nationale.

Voiu se vorbescu despre Romanii ce locuiescu vechi'a Dacia, colonisata odinora de Traianu si care, redusa in fàsii de secole, adi se afla strinsa cà intr'unu clesce intre imperiulu austro-ungaru, Rusi'a si Turci'a, a carei victima n'a iucetatu a fi nici una-data.

Importanti'a acestui poporu, pentru rasele latine in genere, si pentru Itali'a in parte, mi-pare atatu de insemnata, in càtu credu cà facu unu lucru folositoru consacrandu-i acést'a schitia.

Poporatiunea romana se afla impartita precum urmèza: Moldo-Valachi'a séu Roman'i'a propriu d'isa, cu cinci milioane locuitori; Basarabi'a — carea apartiene Rusiei — cu unu milionu; Transilvani'a, cu unu milionu si diumetate; Bucovin'a, cu cinci sute de mii. La aceste d'in urma provincie, cari facu parte d'in imperiulu austro-ungaru, trebnie se se adauga Temisiani'a, Banatulu si Marmati'a, tienuturi asemenea supuse Austriei, cari represinta Daci'a traiana, si in fine, poporatiunile respandite pre rip'a drépta a Dunarii-de-josu, unde éra vechi'a Mesia, transformata in urma in Daci'a aurieliana.

Locuitorii acestoru diferite tierie se potu socoti la aproape patru milioane, ocupandu unu teritoriu d'in cele mai in-

tinse si despre cari Edgar Quinet scrieá aceste ronduri in 1857, adresandu-se Romaniloru :

„Ore nu posedeti in vaille Carpatiloru tote bogatieloe unei tierie muntose? Nu e ore acolo una Elvetia orientale, fertile in turme, in lemne de constructiuni? In campie, pamentulu nu e elu ore mai fecundu chiaru de càtu alu nostru, pentru cà n'are nevoia d'a fi ingrasiatu? Printr'unu bunu norocu deosebitu, n'aveți ore acele cargeri de ape, cari strabatu paralelu tier'a de la media-nopte spre mieda-di si vi ducu productele in marele basinu alu Dunarii? Cea mai mica silintia le-aru face forte lesne navigabile. Cu càtu mai multu privescu tier'a vostru, cu atatu mai putienu nu vedu pre nude ar' poté cedá celoru-l-alte.”

Oprindu-me intr'unu modu speciale la ce'a ce privesce Roman'i'a independente, voiu spune cà lasa putienu de dritu candu e vorba de legi si de organizatiunea-i politica, care aru face-o chiaru un'a d'in tieriele cele mai inainte d'in Europ'a, daca, d'in nenorocire, spiritulu reactiunii n'ar fi cuprinsu guvernulu, mai cu séma de candu unu priucisioru germanu a fostu pusu in capulu ei.

Roman'i'a e represintata prin doue Camere: Senatul si Corpulu legiuitoriu: compuse, celu d'antaiu de 74 membri, cea d'a dou'a de 162, si basate, si un'a si alt'a pre principiulu electivu, de-sf senatorii nu sunt alesi totu in acelu-a-si modu cà si deputatii.

Responsabilitatea ministeriale in Roman'i'a nu e unu cuventu vanu cà la noi, cà ci cele doue Camere au facultatea d'a tramite pre ministri la bar'a Curtii de casatiune, ai carei membri sunt inamovibili.

Càtu despre legislatiune, Roman'i'a se afla sub regimel codulu Napoleonu, cu divortiuulu in ce'a ce privesce legile civile, si juriulu in ce'a ce privesce legile penale. Adaogeti la acestea, cà pedeps'a cu morte e inlocuita cu munc'a silnica pre vietia. Codulu de procedu. a e totu atatu de simplu cà si in Elveti'a si in Belg'i'a. Principiulu libertatii industrii si alu comericiulu predomina in Roman'i'a, unde tote privilegiel s'au desfiintiatu cu totulu, si unde nu existe altu monopolu de càtu alu tutunului, de curundu introdusu cu scopu d'a veni in ajutorulu tesaurulu. Càtu despre vami, ele primescu 5 la suta d'in importu si 2 la suta d'in esportu.

Venitulu Statulu se redica la aproape 200 milioane, pre candu detori'a publica nu e atatu de considerabile, mai cu séma daca se va compará cu a Stateloru limitrofe.

Instructiunea publica e gratuita si obligatoria, libertatea preseii deplina si intréga, si dreptulu d'asociatiune càtu Statu de càtu prin cetatu. despre beserica, ea nu tiene de rulu publicu, dupa sistem'a urmata in Franci'a, si, mai multu, ea e autocefale, nedepindendu intru nimicu nici de tiaru, siefulu supremu alu besericei grece in Rusi'a, nici de patriarhulu care reside la Constantinopole.

Episcopii romani sunt de dreptu senatori, si membrii clerulu se bucura de tote drepturile ce sunt acordate celoru-l-alti cetatiani, cuprindendu-se in ele si acelu-a d'a face parte d'in Corpulu legiuitoriu. Ce e dreptu, popii romani, forte multu deosebiti d'ai nostri, nu numai cà nu conspira in contra patriei si a libertatii, dar' chiaru participa cu sinceritate la sentimintele liberale ale celei alte partii d'in natiune.

De prisosu se mai adaugemu pre langa acestea, cà un'a d'in cele d'antaiu reforme ale timpiloru posteriori a fostu, in Roman'i'a, secularisarea clerulu regulatu, fara cà numerulu personalei atinsu prin acést'a mesura se fi aruncatu sberete cà acelea ce, adi chiaru, nu incetèza d'a resuná in intréga Italia.

Organizatiunea militara a Romaniei independente e calculata in mare parte dupa a Prusiei, astu-felu cà, in casu de resbelu, totu cetatianulu e soldatu; dar' chiaru admittendu cà nu se pote mobilisá de càtu a doua-diecea parte d'in poporatiune, totu se pote dobendí una armata de 250.000 omeni.

Prin urmare ce rolu n'ar' poté jocá Romanii in marea lupta care va avé se se intemple mai curundu séu mai tardu in Oriente, daca tote tienuturile locuite de dinsii aru fi intrunite intr'unulu singuru?

Una arma a de 300.000 omeni, de una rasa care si-a pastratu tota vigorea si care chiaru adi procura nesce escelinti soldati Rusiei si Austriei, aru veni se se unéscu cu fortiele poteriloru occidentale, chiamate a aperá ecilibrulu européun in contra atacuriloru séu d'in partea Rusiei séu d'intr'a noului imperiu germanu, a carui preponderantia de buna séma nu e mai putienu de temutu.

Dar' mai cu s'ema in numele marelui principiu alu nationalitatiloru — atatu de desu invocatu in epoc'a noastra, de-si de mai multe ori calcatu in picioare chiaru de aceia, cari aru fi trebuitu se-lu face a triumfa — amicii Romaniloru n'au incetatu a staru' asupra reintrunirii loru intr'unu singuru poporu.

In acesta privintia nu va fi inutile s'aretamu autorii cari s'au ocupatu mai speciale d'acesta cestiune.

„Provinciile romane (1856) si cestiunea Principatelor-dunarene innaintea Europei (1858)“ de Ubicini.

„Romanii“ de Edgar Quinet (alu 6-lea volume d'in operele sale complete).

„Legende de media-nopte“ (provinciile dunarene) de Michelet.

„Istori'a politica si sociale a provinciilor dunarene“ de Elias Regnault (1853).

„Romania, seu istoria, limba, literatur'a, ortografia si statistica Romaniloru“ de Vaillant.

„Transilvania si locuitorii ei“ de Girando.

„Istori'a turburariilor Moldovei“ de Jean Baret.

„Eroii Romaniei si Romanii si Papalitatea“ (in italianesce) de dn'a Dora D'Istria.

Aceste done d'in urma opere, cu atatu mai demne de atentiune, cu catu emana d'in condeiulu unei ilustre fiice a Romaniei, au de scopu a face se revietuiesca vechiele suveniru de frata existinta intre Romani si Itali'a, si in acelu-si timpu d'a apera pre cei d'antatu in contra imputarii ce li s'a facutu une-ori in Occidente, ca s'au despartitu de Itali'a, certandu-se cu curtea Romei.

Printre Romanii, cari au aperatu cu caldura inaintea Europei caus'a tierii loru, nu trebuie se uitu pre d. Maniu, vechiu magistratu, care, in 1859, publica la Parisu una brosiura intitulata „Missiunea Occidentelului latinu in Oriintele Europei“, care incepe prin aceste cuvinte:

„Sustienemu cu una convictiune intima, bine fundata, ca e de detori'a si de interesulu Occidentului latinu d'a-si relu' preponderantia sa in Europa orientala prin reinnoirea vechieloru legature de familia cu Romanii d'in cele done Dacie. Comunitatea de origine, care, dupa diece secole de separatiune, s'a pastratu in organismulu limbei, in traditiuni si in obiceiuri, si care unesce pre descendintii vechiloru coloni ai Dacieloru cu Itali'a, Francia, Spania si Portugalia, nu pote de catu se legitimeze si se reclame reconstruirea unui Statu latino-romanu, pre principiulu nationalitatii.“

Printre rarii Italiani cari s'au ocupatu de Romania, voiu cita pre vechiulu deputatu Vegezzi Ruscalla, dara mai cu s'ema pre onorabilele magistratu Enrie Amante, care, ajutatu de demnu-i fiu, intr'una revista, pre care o publica la Macerata sub titulu de „Confederazione latina“, se silese a ne intari in contra indoitului periclu alu germanismului si alu panslavismului, predicandu unirea totoruru poporeloru, cari tienu mai multu seu mai putienu de ras'a romana.

Voiu spune chiaru, ca d. Amante merge pana a propune se se intrunisca la Roma unu congressu de reprezentanti

d'in intreg'a lume latina, care se afla — dice dinsulu cu dreptu cuventu — cu atatu mai amenintata de Germani si Slavi, cu catu Francia pentru multu timpu e afara d'in lupta.

Nu sciu daca unu asemenea congressu va fi posibilu, inse ce'a ce credu nu numai utile, dar' chiaru necesariu, e una intielegere d'in cele mai strinse intre regatul Italiei si Romania, deplangundu ca cea d'in urma — dupa ce a salutat reinvierea noastra printr'una adresa votata in unanimitate de Parlamentulu seu, cu ocaziunea intrarii nostre in Roma — nu s'a ganditu inca a stabili una ambasada pre langa guvernulu italianu, pre candu celu d'in urma trebuia se transforme in ministru plenipotentiaru pre consulele ce intretiene la Bucuresci.

Asiu dor' asemenea ca Romanii, cari, pana acum, s'au intorsu fara intrerumpere numai catra Francia, tramitandu-si copiii se crescea intr'ins'a, se se intorca d'aci inainte si catra muma patriei loru Itali'a, restringundu astu-felu cu d'ins'a legaturele ce nici una-data n'aru fi trebuitu se se slabasca.

Neapole, 10. aprilie, 1872.

„Romanulu“

J. Ricciardi.

Clusii, in 2. maiu, 1872.

Stimate Dle Redactoru! Afacerile nostre, atatu politice, catu si scolastice si besericesci, pare ca li este d'at'a a cade tote cam intr'unulu si acelu-a-si timpu.

In 21. aprilie a. c. s'a adunatu comisiunea permanenta in caus'a alegeriloru dietali, carea a adusu decisiune asupra urmatoriloru: a) cercurile de alegere; b) numerulu membriloru in comitetulu centrale; c) maritagiulu archi-ducesei Gisela.

In 22 s'a tinutu siediint'a comitetului comitatensu, primindu-se conclusele aduse de comisiunea permanenta si anume: Cercurile de alegere voru fi cele de mai inainte cu locurile de alegere Gelou si Mociu. Stangacii au propusu in loculu Geloului Huedinulu, pentru ca acestu-a e cuibulu loru. Cu respectu la comitetulu centrale s'a decisu, ca numerulu membriloru acelu-a se stee d'in 40, adeca ca mai inainte; er' facia cu maritagiulu archi-ducesei amentite, esprimeria felicitariiloru. Atat'a despre politica, seu despre vietia noastra municipale, carea pana acum nu se areta cu mare entusiasmu d'in partea ungoriloru; apoi neci poporulu d'in acesta capitala — intielegu class'a midilocia — nu se pre intereseza de alegerile viitorie, precum o facea acesta la alte ocaziuni.

Semne, ca de sistemulu domnitoriu chiaru si magiaru s'au saturatu pana preste capu. Ma, intorcandu-se omulu printre ei, lesne pote audi unele schiamatiuni ca acestea: „domne ce scumpete mare e acum in Clusiu, si acesta numai decandu ministeriulu ung. ni-a facutu si noe drumuri de ferru, ca-ci acum toti flamendii d'in Ungaria ni vinu asupra noastra“; si intru adeveru atatia straini n'a mai vedutu Clusiu. In un'a d'in noptile trecute a adusu trenulu una ciurda de familie ungurene; barbatii, femeele cu copii in

spate, noptea pre la 11 ore, amblau cercandu-si adapostu pre la ospetari.

Cu respectu la afacerile scolastice am de asta-data materialu destulu; inse cu tote acestea me voiu margini nu mai pre langa cele mai momentose si cari s'au despatu in siediint'a senatului scol. comitatensu, tinuta in 23. aprilie, a. c. si in legatura cu acestea voiu trece si la alte d'in celelalte. Cu bucuria am vedutu, ca si intielegint'a noastra mirena incepe a se interess'a de caus'a culturai poporului, ca-ci la acesta siediint'a au participatu d'intre cei cu locuint'a in locu, toti membrii romani, era d'intre preuti au fostu onorab. DD. protopopi locali gr. cat. si gr. or. apoi onorab. D. Nicolau Popu vice-protop. onor. si paroculu Fenesiului sasescu.

Membrii romani ai senatului scol. au facutu intre altele urmatoriele propuneri:

a) Domnulu protopopu G. Popu a propusu, ca salarii-invetiatoriloru baremu in comitatulu acestu-a se se scota cu darea prin judele comunale, er' nu ca pana aci.

b) Dlu protopopu gr. orientalu a propusu, ca cu privire la cercetarea mai regulata a scolei d'in partea prunciloru, prin jurisdictiunea comitatului se se provoce comuncle a-si cuprinde pastoriu si pentru oi in tempulu primaverii pana la impreunarea loru, pentru ca pruncii se nu fia d'in acesta impregiurare retienuti de la scola.

c) Dlu Secretariu ministeriale P. N. a facutu propunere in privint'a scutirei candidatiloru preparandiali de la servitiulu militarulu.

d) totu D. protopopu Gr. Popu a facutu si acea propunere, ca invitatiunile catra membrii romani, pre bas'a legii de nationalitate se se scria de alta data in limba romana. Tote aceste propuneri fure primite si d'in partea magiariloru, afara de cea privitoria la salariile bietiloru invetiatoru, carea adeca numai intru atat'a s'a primitu, ca senatulu scol. va face pasii necesari la oficiulu comitatensu, ca se se provoae judii processuali spre a fi mai accurati cu respectu la scoterea competintieloru invetiatoresci, carea va se dica, ca pentru bietii dileri ai culturai poporului inca n'a sositu acelu tempu, catu se pota dice: tota grigea cea lumesca de la noi se-o lapedamu? Apoi ore legea scolara nu concede, ca si invetiatorii confessionali se se bucura de acelu beneficiu, de carele se bucura cei de la scolele comunali? Nu dieu, pentru ca in casulu acestu-a n'aru ave neci o preferintia unu invetiatoriu comunale facia cu unulu confessionalulu. Nu dieu, pentru-ca, candu si unu invetiatoriu confessionalulu ar' ave unu salariu anuale de 3, 4 si 5 sute, si l'ar primi regulatu, atunci ar' gata-o fratii magiari cu magiarisarea scoleloru romane, ca-ci n'aru pote dice, ca n'avemu invetiatori calificati, de ora-ce cu unu-salariu de 4, 5 si 6 sute ar' multiumi chiaru si teologi si juristi absoluti, dar' apoi cu 40—50 fl. in tempulu presentu, dieu, nu-ti poti tiené neci unu servitoriu de domne ajuta. Aceste impregiurari me faceau a crede pentru ce Dnii membri magiari a-i senatului scol. nu consentiescu cu propunerea Dnui protopopu. Ma chiaru neci d'intre romani neci unulu nu si-a redicatu

BOISIORIA

Era interna

Scapa de presentu diurnalistic'a de cestiunea societatii „Internationale“, fiindu o idea de curandu adusa in prassa. Diplomati'a se nesuiesce a-i une stavile in progresulu seu, parte pentru-ca s'a abatutu de la scopulu, care si-l'a propusu la inceputu, parte pentru-ca a aretatu in fapta, ca ea nu pote aduce folose societatii omenesce.

Ce se tiene de scopulu ei, in diuariulu acestu-a. inca s'a vorbitu despre elu, candu s'a facutu istoriculu originei sale si s'a anuntiatu moartea fundatoriului si alu organizatoriului ei principalu.

Portretulu si biografi'a lui s'a publicatu in nrulu 51 alu „Familiei“ d'in a. 1871. era moartea lui, anuntandu-o diuariulu acestu-a a atinsu, ca prin treacatu, unele lineaminte mai momentose d'in vietia lui. Cu ocaziunea acesta s'au atinsu numai unele principie mai generale, pre cari e basata ide'a „Internationalei.“

„Familia“, publicandu portretulu si biografi'a fundatoriului Internationalei, enareza si istoriculu ei si anume, dupa-ce a aretatu scopulu, care l'a avutu societatea la inceputu, si pentru care a fostu imbracisata cu atata caldura de cei mai multi, continua estu-modu: „Inse totu atatu de rapede, cum s'a estinsu puterea acestei societati, totu atatu de rapede si-a uitatu si de primulu ei scopu nobilu si umanu, si imbracisandu, professandu si latindu ideele cele mai socialistiche si utopice, a degeneratu si degeneraza totu mai tare.“

Si adi pre unde se estinde influintia acestei societati puternice, vedemu turburari, revolutiuni si urmele cele mai triste, produse prin agitatiunile sale revoltatorie intre clasele de josu, intre lucratori. Celu mai condamnabilu si ingrozitoriu productu alu acestei societati a fostu mai in urma comun'a si infricosiatulu resbelu civilu d'in Parisu.“

Adaugundu catra acestea si cele publicate despre Internationale in nrulu mai susu amintitu alu acestui diurnalu, credeamu, ca onoratulu publicu cetitoriu va fi indestulitu si nu va mai cerca de originea si existintia Internationalei;

pentru-ca la Romania d'incece de Carpati societatea aceasta e cunoscuta prupa d'acuma, celu pu-... se se fia incuibatu in vre-o provincia locuita de Romani.

Cu totulu altcum sta lucrulu la Romania transcarpatini. Anume aici veri-ce idea si-afla partinitorii sei. Mai anu unu Domnu, cu mare nume si reputatiune in societatea romana, si literatu betranu — a propusu a se redica o statua lui Gutenberg in Bucuresci. In camera dnulu ministru de instructiune publica propune a se sterge subventiunea anuale a scoleloru normale (preparandiale) romane, si totu acelu Dnu ministru romanu, propune a se aplacida scolei luterane d'in Bucuresci 600 de lei; se nu ne miramu dara, daca mane seu poimane vomu audi, ca unu altu Dnu ministru de aceea-si colere va propune in camera a se redica o statua de bronzu lui Cremienu.

Astfelu si ideea Internationalei fu fericita a da de partenitori pre pamentulu secundu alu Romaniei libere, si se nesuiesce a-si ver' capulu si aici la noi preste Carpati, ca pre langa necasurile ce le avemu, se ni se mai adauga si acestu-a; si in ce modu?

Informatiunile Bucurescene publica unu articlu intitulatu: „Internatiunala“, compusu cu multa dibacfa, inse cu pucina rumegare si logica. Acestu articlu, fiindu reprodu su de „Federatiunea“, nu potemu a-lu trece cu vederea, fara a ne face observatiunile si reflexiunile modeste referitorie la dinsulu.

La prim'a cotire a articlului, neci nu apare, ca acelu-a e compusu dupa nisce sofisme bine faurite, cari nu se potu observ'a de ori si cine; si asié scrietoriulu articlului pote ca in parte si-a si ajunsu scopulu, care l'a tentatu prin articlu acestu-a.

Vomu cita pasagie intregi, era nu sentintie singuratic'e, ca se vedemu ce necsu logicu este intre assertiunile Dnului M. Nerone Popu.

Indata la inceputu dice: „Internationalea“, cu tote persecutiunile si calumniile ce i se facu are multa dreptate si ratiune de a esiste in Occidentu, la acea classa demna de comiseratiune, care dupa indelungat'a labore abie are o farimature de pane, precandu altii d'in sudorea ei se ingra-

... si traiescu in braciile sensualismului pronuntiatu.“ D'in sudorea clasei lucratorie e dreptu, cum-ca altii potu trage folose mari, inse nu e dreptu, ca ei se traiesca numai d'in aceea, pentru-ca lucratoriulu si-primisce plat'a sa; — cata e aceea, multa seu pucina, nu multu confere, — d'in care traiesce si pote dispune de ea dupa placu; era proprietariulu seu possessorulu implinindu-si detorintia catra lucratoriulu cealalta parte a venitului si-o retiene sie-si; si cum-ca se ingrasie d'in aceea si traiesce in braciile sensualismului pronuntiatu, classa lucratoria nu pote se fia jude in caus'a acesta; despre acesta va judeca unu legiutoriu mai inaltu, ale carui consilie sunt nepenetrabile, si daca possessorulu n'a implinitu legea caritati catra de apropele seu, elu si-va audf sentintia in anima pentru-ca, dupa legile civile, nimene nu lu pote judeca, ca nu si-a implinitu detorintia: Asié-dara se-i damu pace. Mai departe continua: „La noi in lipsa de industria, daca ar' trebui se fia acesta societate terribile, am dori-o pentru bietulu tieranu.“ Cum-ca ce folosu ar' ave de aici bietulu tieranu, nu potemu afia, inse ca elu ar' fi agitatu totu-de-un'a in consciintia si n'ar fi siguru de averea sa, indata-ce ar' sci de scopulu societatii, aceea se pote prevedé cu siguritate.

Scrietoriulu articlului face dupa acestea istoriculu societatii „Internationalea“, a fundatoriului ei, si intre altele dice, ca: „Fundatoriulu ei a fostu unu spiritu inaltu si nu infernalu, dupa-cum lu numia o foia transcarpatina d'in erore candu i-a anuntiatu moartea.“ D'in erore vorbesce Dnulu M. Nerone Popu, candu pune in gur'a cui-va cuvinte, care nu le-a d'isu neci candu, de ora-ce, candu s'a anuntiatu moartea lui Carolu Marx, neci decatu nu s'a d'isu, ca elu a fostu spiritu infernalu; binevoiesca Dnii cetitori a cerca in „Federatiunea nrulu 7. a. c. si intre varietati voru afia urmatoriele: „Acestu omu a constituitu o asié masina infernala, etc.“ Acum'a, dupa care logica pote Dnulu M. Nerone Popu se scota d'in sentintia acesta, ca Marx a fostu spiritu infernalu si nu societatea care o a constituitu, aceea numai Dsani o pote spune — dara intr'adeveru ar' pote; — pentru-ca faptele existu afara de omu, ele potu fi bune ori rele si omulu nu e legatu absolutamente de ele, une-ori se intem-

vocea la obiectulu acestu-a atât de momentos, — afara de D. protopopu.

Eu dîcu, că favorurile legii scol. facia cu scolele si invetiatorii comunali, numai atunci se voru estinde, si trebuie se se estinda si asupra scoleloru si invetiatoriloru confesionali, candu chiaru membrii senatelor, fiindu petrusi de acést'a, voru sturá d'in tote poterile pentru acést'a, adeca candu voru lucrá, cá ceea ce e bunu pentru una scola se o primesca si cealalta. Sermani invetiatori confesionali, voi sunteti mai pucinu considerati si decátu unu servitori de cancelaria, ma si de cátu unu panduru, cá-ci acesti-a toti si-au salariile loru regulate si sistemisate, ér' voi trebuie se ve multiamiti cu vetrarie, cu securi, cu sape si cu straiie parasite! A! tempu vitregu! o seclu alu civilisatiunei moderne, pâna candu va merge totu asiè? Cu tote acestea inse detorintiele chiamarei unui invetiatoriu pre dí ce merge se totu multiescu si superiorii lui scolastici — intielegu ordinariatele — in locu de a se ingrigi pentru imbunetáirea scoleloru si respective regularea platiloru, li impunu bielioloru invetiatorie cáte si mai cáte obligaminte, si inca si acestea impreunate cu spese mai considerabile de-cátu chiaru salariile loru. Asiè tocmai asta-di mi veni a mana cerculariulu metrop. Nr. 945 — a. c. prin care invetiatorii sunt strinsu provocati, cá pâna in finea lui februaru 1874, toti se depuna esamenele de calificatiunea ce li prescrie legea scolaria pentru invetiatorii comunali, cá-ci tota legea e pentru scolele comunali, afara de unii paragrafi, cari se referescu si la scolele si invetiatorii confesionali, in cátu adeca li impunu unele detorintie, séu mai bine li punu curse, cá se le pota face comunali ne potendu-le impleni. Daca totu-si ven. consistorie dorescu a impleni tote cáte le pretende articulu de lege 38 d'in anulu 1868, atunci inainte de tote trebueau se se ingrigesca: a) de sistemisarea, si imbunetáirea platiloru invetiatorescu conformu §-lui 142 alu acelu-a-si articlu de lege; b) de compunerea manualeloru cu respectu la calificarea docentiloru si pregatirea loru pentru depunerea esameneloru amentite; si c) de compunerea cártiloru scolastice necesarie. Numai dupa-ce tote acestea erau indeplinite, numai atunci ar' fi avutu ce-va efectu veneratulu cerculariu mai susu amentitu, de-ora-ce in casulu acestu-a docentii aveau de unde solvi cei 30 cr. amentiti in §-lu 26 alu regulamentulu ven. consistoriu, cari e deobligatu totu docentele a-i depune cu ocaziunea inscrierei sale la depunerea esamenulu calificatoriu pentru fia-are obiectu de invetiamentu. Dar' inse dupa cum stau bieliu docentii cu platile asta-di si dupa cum stau si in privintia manualeloru d'in cari aru avé a se prepará, nu sciu, diu, cum voru poté depune esamene de calificatiune, cá-ci se punemu, cá unulu si altulu ar' dorí a face destulu dispusetiunei acestui regulamentu, inse salariulu lui e numai 40 fl. ér' spesele: a) pentru cele 10—20 obiecte de invetiamentu a 30 cr. = 3—6 fl.; b) pentru traiulu de 1—2 septemane in Blasiu vr'o 10—15 fl.; c) pentru mersu si venitu vr'o 5—8 fl. si in fine pentru procurarea unorú cárti d'in cari aru avé a se prepará éra vr'o 5 fl., tote acestea la-olalta facu 35 fl., cari subtragundu-se d'in intregu sala-

pla involuntariu, candu faptuitorulu séu nemic'a séu toru pucinu e vinovatu. Aici folosindu-se de o expresiune, pre care „Federatiunea“ nu o are si neci cá o va poté aflá Dnulu M. Nerone Popu in anuciulu despre morteá lui Carolu Marx, pre care lu inaltia asiè de tare, de sine urmédia cá trebuie se cercamu cu scrupulositate si ceea ce le dice despre simpatie, cari le-a aflatu International'a la unii Eppi ai Germaniei. Anume: cá societatea lui Ketteler, eppu in Mainz, ar' fi aretatu simpatie pentru ea, acést'a se pote trage la indoiala forte usioru, pentru-cá eppi in genere sunt cu caritate cátra classea muncitoria; inse de aici nu potemu deduce, cá ei totu-odata simpatizeza cu societati cá International'a, care profeseza — cu cuventulu — principie filantropice, éra in fapta comitu cele mai oribile scene. Sciu eppi, cá d'in faptele loru trebuie se-i judece pre ei.

Mai evidenta e sofism'a, care o face Dnulu M. Nerone Popu tractandu despre avere séu proprietate.

Inainte inse de ce ne amu dimitte in scarmentarea doctrinei Dnului M. Nerone Popu despre avere séu proprietate, aflámu de necesariu a determiná conceptulu „avere.“

Definitiunea cea mai buna si mai acomodata se pare a fi urmatori'a: Avereá e acelu lucrá, d'in care possessorulu traiescu si totu odata dispune de elu dupa placulu seu, cu eschiderea altoru-a, asiè cátu altii nu potu se lu conturbe in usuarea averii sale, ori va folosi-o bine, ori reu.

De la proprietatea acést'a se trecemu la folosele, cari resulta d'in usuarea séu intrebuintiarea ei cuviintiosa, pentru-cá ceea ce suna despre proprietate séu avere, suna si despre folosele, cari le produce, acestea se adauga cátra capitalulu primitivu, devinu prin urmare in posesiunea capitalistulu de jure si de facto, numai modulu de caseigu se fia asiè, cá se nu fia contrariu demnitáti personale, neci drepturiloru altoru-a.

Cam voiescu inse Dnulu Nerone Popu a resolví cestiunea foloselor resultatorie d'in intrebuintiarea cuviintiosa a averii séu dîcundu mai scurtu: cestiunea cascigului? Dni'a a cu International'a dîcu: O persona possede de es. unu capitalu de 10 mii galbeni, cu care deschide o fabrica séu alta intreprindere, la care ocupa 2 mii lucratori, solviti cu

riulu lui de 40 fl. remane unu restu de 6 fl. dí si ese florini val. austr. cu cari ar trebui se-i traiescu bieta lui familia constataria d'in 4—7 persone! Apoi diu nu e mirare candu bieliu invetiatori se infiozeza si numai la amentirea susu mentiunatului regulamentu, cu respectu la depunerea acelorú rigorose, ce numai de la doctori se pretindu in ace'a mesura, in carea o prescrie acelu desu amentitu regulamentu metrop.

Totu in legatura cu cele de mai susu vinu a aduce la cunoscentia on. publicu si acea salutaria institutiune besericesca, ce se practizeza d'in ce in ce cu mai mare caldura in eparchia nostra gr. cat. a Clasiului. E vorb'a despre sinodulu mistu compusu d'in preuti, docentii si curatori, carele tocmai adi s'a tîenutu in beseric'a locale. Agendele abestui sinodu au fostu: a) cá conformu unei decisiuni adu e de sinodulu tîenutu in anulu trecutulu s'a discutatulu si s'a si primitu unu statutulu cu respectu la compunerea si afacerile sinodulu in venitoriu; b) s'a relatatu d'in partea presidiulu [cá, conformu decisiunei senatulu scol. epar. d'in iern'a trecuta s'a adunatu pâna acum in fondulu scol. tractuale preste 100 fl., cari s'au si depusu in cas'a de pastrare spre fructificare. Decisiunea respectiva e, cá toti cei nascuti de la 1848, pasindu la tain'a casetoriei si nesciindu cu asta ocaziune cetí si scrie, voru avé a solvi in fondulu tractuale si inca mirele 1 fl., ér' mire'sa 50 cr. v. a.; c) cu respectu la moralitatea poporulu s'a decisu, cá spre a se poté delaturá unele abuse, precum concubinátulu, lucrárilu in díle de serbatori si frequentarea cámeiloru sub decursulu cultulu divin etc. pre langa cele prescrie de canonele d'in 1869 se se recerce prin oficiulu protop. oficiolátulu comitatulu si resp. comitetulu comitatensu, cá se iè mesurile necesarie facia cu curmarea si impededarea acestoru scandalose defecte; d) observandu presedintele, cá in cele mai multe comune cimenteriele sunt neinchise cu muru séu gardu, si cá d'in acestu incidentu totu felulu de vite se preambila prin ele, trage atentiunea sinodulu si a supr'a acestei impregiurári. Sinodulu in respectulu acestu-a decide: cá fia-care preotu se relatiuneze oficiulu protopopescu despre starea cimenteriloru, ér' d'in partea acestui-a, pre bas'a acestoru relatiuni, se se provoce iudii procesuali a luá mesurile necesarie cu privire la ingradirea acelorú-a;

e) cu respectu la starea invetiatoriloru si calificarea loru s'a relatatu d'in partea presidiulu, cá fondulu reuninei loru, infintiatu inca in anii trecuti, ale carei statute sunt degiá substernute spre aprobare aproape de doi ani si cari inca neci pâna in díu'a de asta-di neci la repetíte urgentári facute d'in partea oficiulu protop. nu s'a intaritu si aprobatu, stá d'in 34 fl., cari inca sunt depusi in institutulu de pastrare d'in Clasiu, ér' cu respectu la cultura intelectualu si perfectiunarea invetiatoriloru, s'a decisu, cá in timpulu vacatiunei, candu adeca s'a indatenatu a se tîené cursulu suplementariu la preparandi'a de statutu de aici, invetiatorii d'in acestu tractu, participandu la ácelu cursu, voru fi oblegati in tota díu'a, in decursulu celor 6 septemane a ascultá intru-o ora prelegeri in scola gr. cat. d'in locu si

franci pre dí. Laborea acestoru-a marese capitalulu, fára cá capitalistulu

„Ce dice acum International'a? Depuni 10 mii galbeni in comerciu, cari in cáti-va ani se indiecescu, fára cá factorii acestei operatiuni se fia remunerati cu ce-va, afara de esistintia. Acést'a e o injustitia oribila, care nu pote mai multu durá. Se facemu dreptate si bieliu lucratoriu. Capitalistulu se si-scota capitalulu. ér' venitu se se imparta egalu intre elu si lucratoriu.“ Quo jure? Promisu-a capitalistulu a marí salariulu lucratoriu séu a iuparti venitu in doue cu elu? Pote-se acést'a impune cui-va cu dreptulu? Séu promis-a lucratoriu, cá in casu, candu capitalistulu nu ar' avé venitu, ei voru renuciá la plat'a diurna? Cine nu vede aici o confusiune mare de idei, care este asiè de comuna diurnalistice de preste Carpati?

Pre langa acestea nu e dreptu, cá factorii cascigului ar' fi remunerati, anume factorii sunt trei: possessorulu, aurulu si lucratoriu. Possessorulu lucra cu mintea, speculand si conducundu tota actiunea; aurulu e punctulu, pre langa care se invertescu nisintiele atâtu ale possessorulu cátu si ale lucratoriloru; acestu-a e necesariu pentru intreprindere. Acum'a lucratoriu primescu pre fia-care dí cáte 4—5 franci d'in venitu care lu produce actiunea toturorú factoriloru; inse de ora-ce si aurulu care e capitalu, declina in partea possessorulu, pentru aceea se intempla, cá uneori possessorulu are mai multu d'in venitu decátu toti lucratoriu dimpreuna, pentru-cá si aurulu cá factoru are competintia la o anumita parte d'in cascigu, si asiè fiindu aici doi factori, possessorulu si aurulu, dupa regulele aritmetice si productulu va fi mai mare.

De aici neci decátu nu e logica deductiunea Dnului M. Nerone Popu, cá venitu se se imparta in doue cu lucratoriu. Care ar' fi acelu-a tieranu alu Romaniei libere, care se aprobe principiulu Dnului M. Nerone Popu? care dupa Dni'a sa suna in modulu urmatoriu: Tieranulu conduce lucratoriu, cu ajutorulu carora ara pamentulu, lu semena, si acestu-a aduce fructu indoitu ma si indiecitu, fructulu inse trebuie impartitu in doue parti egale cu lucratoriu.

Nu voimu a cercá, ce au dísu despre Internationala

inca d'in acele obiecte, cari in preparandi'a de statutu nu li se voru propune. Afara de acést'a mai amintescu, cá in tractulu Clasiulu tote scolele sunt provideute cu mobilele prescrie de lege, cu mape si tabelele de parete; fia care pruncu e provideutu d'in alu scolei cu tablitia si cárti, ma scol'a nostra d'in locu, afara de globu, posiede tote celelalte requisite, ce le prescrie legea; ér' unele scole le provideu cáte cu doi invetiatori. Ér' in caus'a congresulu besericescu sinodulu nostru epar. a insarcinatu pre onorab. D. protopopu, carele cá teologu e invitatulu a participá la sinodulu provincialu, convocatu pre Dominec'a Tomei la Blasiu, cá in numele acestui sinodu, esprimendu-i multiamire pentru convocarea sinodulu provincialu, se lu roge, cá se se indure a luá mesurile necesarie cu respectu la cátu mai curund'a convocare a acelu-a-si, de multu si de toti doritu, congresu besericescu!

Éta dar' on. publicu, decisiunile sinodulu epar. d'in protopopiatulu Clasiulu; éta semnele de vietia, cari le aretámu si noi si cari nu avemu de a le multiamí, de cátu singuru zelulu si activitati neobositulu nostru conducatoriu si adeveratulu nostru parinte sufletescu si protopopu, carele e paratu a-si pune chiaru si sufletulu pentru oile sale, pentru inaintarea cultulu divin, pentru infiorirea scoleloru si a besericiloru. Tote le face premergundu cu esemplulu. Daca nu m'asiu teme cá i voiu vatemá modestia, asiú dice, cá in fondulu tractuale a oferitu 50 fl., in fondulu academie 100 fl.; casele parochiali le-a pusu in rendu si pentru infrumsetiarea acelorú-a, conformu demnitáti parochiei d'in Clasiu, a datu d'in alu seu propriu preste 210 fl., ér' pentru beseric'a d'in locu si-a datu panea d'in gura, si-a datu venitu d'in clac'a ce ar' trebui se i-o faca poporeni.

Afara de acést'a am inca a mai amentí, cá numai decurundu a midlocitu, pre calea contribuiriloru, cumperarea portretulu memoritoriu Episcopu Ioane Bobu, carele s'a redicatu cu mare ceremonie in beseric'a nostra in díu'a de 14. aprilie a. c. cu care ocaziunea on. D. prot. a tîenutu o vorbire amesuratu demnitáti memoritoriu barbatu pentru beserica si natiune. Aceste fiindu-le mi vine a eschiamá: Domne da-ni astfelu de barbati cu sutele, ér' pre cari ni i-ai datu, tîene-i intregi si sanetosi!

Unu credintiosu d'in locu.

VARIETATI.

* (Din una epistola) ce ni sosí d'in Beiusiu de la una mana amica, estragemu urmatoriele: La aniversarea casinei romane de aici, inteliginti'a romana d'in locu a proclamatu solemnu si cu unanimitate pre bravulu adv. rom. Parteniú Cosma cá candidatu de deputatu dietale pentru cerculu electoralu alu Beiusiulu.

* (Diuarulu „Kélet“ d'in Clasiu) se comunica d'in Alb'a-Iuli'a, cá in loculu dlui Ioachim Muresianu, care a renunciatu la postulu de jude la tribunalulu de acolo, va se fia denumitu conceptistulu de la

unii si altii, vedemu inse cá daca doctrina ei este cea propusa de Dnulu M. Nerone Popu, apoi aceea nu convine Dni'a s'a. Bunútu este cu bunulu simtiu, la care se provoca prin mediloce oneste, prin sirguintia si prudintia adunatu averi si posesiuni mari, séu le a ereditu acele de la parenti, altcum ar' trebui se pretiuesca in asemene mesura trandavi'a unui-a, cá-si sirguintia altui-a; prudintia unui-a, cá-si stupiditatea altui-a; ar' taia nervii parsimoniei si ai industriei, pre civii liberi i-ar' face sclavi lucrulu publicu si comunu, calcandu in petiore tota justitia. D'in acestea resulta, cá International'a n'are dreptu si ratiune de a esiste, pentru-cá e contraria destinatiunei omulu.

Religiunea crestina totu-de-un'a s'a nesuitu a usiorá sortea celoru asupriti, si au fostu binemeritati de ambele republice, beserica si statutu, acei barbati, cari au aflatu si introdusu in pracsá o idea salutaria pentru omenime. Acei-a inse cari seduca poporulu, predicandu-i libertate si independintia, apoi candu li se dá ocaziune lu apesa in modulu celu mai crudelu, acei-a nu se potu numi filantropi, ci amagitori. Poporulu trebuie instruitu, cá se se scia folosi de averile pamentesci, pentru-cá de aici resulta cele mai multe erori, cá nu scie se le folosesca conformu destinatiunei loru. Lucrulu la tota intemplantia e necesariu, pentru-cá de o parte prin lucru si-casciga cele necesarie pentru acoperirea lipselor trupesce in sufletesci, éra de alta parte e sentitu de a poté cadé uneori in vite si peate. Apoi International'a, ce e dreptu, a datu de lucru membriloru sei la care, daca cugetámu, ne cuprinde fioru, asiè dara se fia lucrulu onestu si acomodatu destinatiunei omulu, éra neci decátu contrariu demnitáti omenesci.

Se se introduca mai bine scole intre tiereni d'in Romania, cá se nu mai pote dice Dnulu ministru de instructiune publica, cá scolele numai pre hartia esistu, precum a dísu intr'o siedintia a camerei d'in sesiunea trecuta, aici se pote luminá tieranulu, in cátu va fi capace si singuru de a-si usiorá sortea cea grea si va aflá unu modu onestu de a traf mai modestu si conformu demnitáti sale de omu.

T. Grachu.

curtea de casatiune d'in Pest'a, dlu Alexandru Comanescu.

*(Despre caletoria imperatorului) Maj. Sa imperatoarele ajunse in 4 maiu la Calocia, unde fu intempnatu si felicitatu de una deputatiune numeroasa in frunte cu arce-episcopulu Haynald.

Sciri electrice.

Parisu, 4. maiu. Dupa scirile d'in Ispania, Don Carlos a sositu in Vera spre a conduce actiunea carlistiloru, si a fostu primitu de Rada, capulu insurgentiloru.

Constantinopole, 4. maiu. "Aliantia israelita" de aici s'a adresatu cãtra cea d'in Parisu cu propunerea, cã sã faca colecte de bani in Europa si America, spre a midiloci emigratiunea israelitiloru d'in Romania'a.

Madridu, 5. maiu. Trupele guvernului, sub comand'a lui Morines, dederu eri la Oroguesia de bandele unite sub comand'a lui Don Carlos si le batura. Una tellegrama d'in Baionne asecura, cã Don Carlos ar' fi prinsu.

Baionne, 6. maiu. Scirea, cã Don Carlos ar' fi prinsu, inca nu e demintita; conducatoriulu insurgentiloru Rada a trecut in Francia; autoritãtile ispaniole pretindu estradarea lui.

Burs'a de Vien'a de la 6. maiu, 1872.

Table with 4 columns: Item, Price, Item, Price. Includes 5% metall, Imprum. nat., Sorti d'in 1860, Act. de banca, Act. inst. creu., Londra, Argintu, Galbenu, Napoleond'or.

Propriet., edit. si red. respundiet.: ALES. ROMANU.

Sifilitic'a si impotenti'a,

fia vechie seu de curundu nascute, se voru tratã dupa metodulu homeopaticu de Dr. I. Erust, Pest'a, strad'a idoliloru nr. 6., etagiulu II., usi'a nr. 15., de la 2-5 ore dupa media-di.

Aceste morburu se trateza a dese ori i modulu celu mai usioru cu dose mari de iodu si argintu viu, si acest'a se face numai spre ajungerea unui resultatu momentanu. Pacienti vindecati in modulu acestu-a voru cadã mai curundu seu mai tardu in morburile cele mai infricosiate, incãtu inca in aducele betranetie voru avã, dorere, a suferi greu de consecintiele acestei tratãri usiore si superficiale.

Advertisement for A. Friedmann, Vienn'a, Praterstrasse, 26. Includes text '20.000 bucãti de umbrelle!', 'Schirm gut und billig!', and an illustration of an umbrella.

Advertisement for 'Depositu principale de umbrelle si plouarie de fabrica'. Lists various types of umbrellas and their prices, such as 'Umbrelle de primavera', 'Umbrelle mari', 'Umbrelle pentru dame', etc.

Advertisement for 'Elegantia suprema!' and 'Umbrelle "Giselle"'. Describes the quality and variety of umbrellas, mentioning 'Umbrelle Frou-Frou' and 'Umbrelle pentru dame'.

Large advertisement for 'SENSA TIINE' (Sensational Inventions) by A. Friedmann. Features various products like 'Patenta americana', 'Cea mai noua inventiune chirurgicala', 'Cea mai noua inventiune interesanta', 'Bouquet (mirosu) de Havanna', 'Sapunu medicinalu de pacura', 'Picutare contr'a dorerii de dinti', 'Inventiune practica', 'Cea mai noua cuthia de ace farmecatoria', and 'Eteru pentru musce'. Includes a list of prices and contact information for A. Friedmann, Praterstrasse Nr. 26.